

РЕШЕНИЕ

№ 5261

гр. София, 14.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав,
в публично заседание на 28.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова и при участието на прокурора Вихра Попхристова, като разгледа дело номер **2196** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл.284-286 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража.

Образувано е по иск, предявен от И. П. С., ЕГН [ЕГН], срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, с правно основание чл. 284 от ЗИНЗС, за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди, в размер на 20 000 лв., за които се твърди, че са възникнали в резултат на незаконосъобразни действия и бездействия на служители на ответната страна.

В исковата молба от 05.03.2021 г. е посочено, че условията, в които ищецът пребивава са крайно нечовешки, с което бил подложен на унижително отношение, забранено според ЕКЗПЧОС. Конкретно е посочено, че се касае за неосигуряване на всекидневна лавка (магазин за пакетирани хранителни продукти в местата за лишаване от свобода), вечерята му била поднасяна твърде рано - в 16:00 часа, с което му бил нарушен режимът, който трябвало да следва, поради многобройните си заболявания – две язви, отстранена жлъчка, дископатия, артроза, хепатит „С“ и скъсани коленни връзки. На следващо място се излагат твърдения, че през процесния период администрацията на ответника не му предоставяла препарати и принадлежности за почистване на спалното помещение, дезинфектанти, предпазни маски в периода на Ковид пандемията, страдал и от липса на медицинска помощ и специалисти. Ищецът твърди, че е социално слаб, не получава доходи, няма имущество и иска да му бъде предоставена правна помощ и

да бъде освободен от държавна такса.

С молба от 10.05.2022г. /л.60/, по указание на съда, е направено уточнение на исковите претенции от назначения адвокат по реда за правна помощ. В същата е посочено, че претърпените от ищеца вреди произтичат от лошите санитарно-битови условия, липсата на хигиена, водещи до риск за неговото здраве. Посочено е, че горните обстоятелства представляват унижително и недостойно отношение към ищеца. С молбата са конкретизирани исковите периоди, а именно: за времето от 11.06.2018г. до 07.04.2020г., в което вреди са претърпени на територията на Централния софийски затвор /ЦСЗ/, в периода от 08.04.2020г. до 31.12.2020г., в който вреди са претърпени на територията на ЗОЗТ "К." и в периода от 01.01.2021г. до подаването на иска, в който вреди са претърпени на територията на ЦСЗ и болницата към него, всичките изразяващи се в унижение, изтезания и неспазване на основните му човешки права.

С молба – искане от 30.12.2022 г. /л.182/, ищецът изменя исковата претенция като уточнява, че в болницата към СЦЗ бил настанен на 31.12.2020 г., а периода, в който бил лишен от лавка бил всеки вторник и четвъртък от 05.01.2021 г. до 01.05.2021 г. За същия период твърди, че не му давали дезинфектанти, предпазни маски и принадлежности за почистване (метла, кофа, лопата), за което претендира обезщетение в размер на 40 000 лева; в периода от 11.06.2018 г. – 07.04.2020 г., бил настанен в Затвора – [населено място], в спалното помещение на който било пълно с дървеници, хлебарки и мухъл. За този период, ищецът предявява иск за обезщетение в размер на 60 000 лв.; за периода от 08.04.2020 г. - 31.12.2020 г. е предявил иск за обезщетение в размер на 45 000 лева, настъпили по време на престоя му в Т. – К., вследствие от непостоянен достъп до вода /режим на водата/, наличие на дървеници, хлебарки и мухъл.

Във връзка с молбата – искане от 31.12.2020 г., съдът е допуснал увеличение на исковите претенции за трите обособени периода така, както са заявени, с протоколно определение от 29.04.2024 г. /л.371/, с което е очертан предметът на спора, а именно: Претендира се присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в общ размер на 145 000 лева, за които се твърди, че са възникнали в резултат на незаконосъобразни действия и бездействия на служители на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, настъпили в следните периоди и при следните обстоятелства:

1. В болницата към СЦЗ бил настанен на 31.12.2020 г., а периода, в който бил лишен от лавка бил всеки вторник и четвъртък от 05.01.2021 г. до 01.05.2021 г. За същия период твърди, че не му давали дезинфектанти, предпазни маски и принадлежности за почистване (метла, кофа, лопата), за което претендира обезщетение в размер на 40 000 лева;

2. В периода от 11.06.2018 г. – 07.04.2020 г., бил настанен в Затвора – [населено място], в спалното помещение, което било пълно с дървеници, хлебарки и мухъл. За този период, ищецът предявява иск за обезщетение в размер на 60 000 лв.;

3. За периода от 08.04.2020 г. - 31.12.2020 г. е предявил иск за обезщетение в размер на 45 000 лева, настъпили по време на престоя му в Т. – К., вследствие от непостоянен достъп до вода /режим на водата/, наличие на дървеници, хлебарки и мухъл.

В писмен отговор от 17.06.2022 г., ответната страна е посочила, че е налице произнасяне с влязло в сила решение по адм. дело № 1625/2021 г. по описа на АССГ, 14-ти състав, по идентични оплаквания на ищеца срещу „ГД „ИН“ за същия исков период.

В хода на устните състезания по делото ищецът, чрез назначения адвокат по реда за

правна помощ – адв. П., счита, че са налице предпоставките за уважаване на исковата претенция. Уточнява, че е налице противоправно и безвиновно поведение, изразяващо се в бездействие. Обръща внимание, че за ищеца са събрани определен брой медицински книжа, касаещи специфичното му здравословно състояние. В тази връзка сочи, че установеното здравословно състояние на ищеца предполага допълнителни грижи за него. Относно основанието на претенцията – акцентира, че за един от периодите на твърдените вреди е налице препокриване с друга негова претенция, по която има влязло в сила решение, с което му е присъдено обезщетение. По отношение на другите два искиви периода, счита че не са събрани данни, опровергаващи твърденията на доверителя му. В тази връзка счита, че лошите битови условия, общата липса на хигиена, освен че поставят в риск здравето на ищеца, вероятно са повлияли и на неговата психиката и на неговото достойнство. Счита, че макар да са представени договори за фирми, осъществяващи дезинфекция - тези грижи не са били достатъчни за осигуряване на нормална среда. По отношение на претендираното обезщетение, счита че същото следва да се определи по справедливост като сочи, че намира за прекомерна сумата от 145 000 лева.

Ищецът /лично/ - поддържа искането, както е заявено, в размера, в който е заявил и възразява срещу изказването на процесуалния си представител, без да му е дал такова съгласие.

Ответникът – Главна дирекция „изпълнение на наказанията“, чрез процесуалния си представител юрк. В., моли исковата молба да бъде отхвърлена като неоснователна и недоказана. Счита, че не е налице фактическия състав на ЗОДОВ. Моли съда да вземе предвид съображенията, изложени в отговора и събраните по делото доказателства. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура, счита исковата молба за неоснователна и недоказана. Дава заключение, че в хода на съдебното производство е останала недоказана причинно-следствена връзка между действията и бездействията на административния орган и твърдените неимуществени вреди. На следващо място, счита че не са установени нечовешко и унижително отношение в местата за лишаване от свобода.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и приетите по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

По повод на изложените в отговора на ответната страна твърдения за произнасяне с влязло в сила решение по идентични искания на ищеца за същия период и след извършена служебна проверка, настоящият съдебен състав установи, че с решение № 28.02.2022 г., постановено по адм. дело № № 1625/2021 г. по описа на АССГ, 14-ти състав, действително е налице произнасяне за периода от 31.12.2020 г. до 08.02.2021 г. по претенция за претърпени неимуществени вреди (понесени болки и страдания, предвид наличните заболявания на ищеца) от условията в помещението на Медико-социален център в СБАЛЛС към СЦЗ – липса на маса и стол, на тоалетна, наличие на хлебарки и дървеници, липса на достатъчно светлина, лишаване от лични вещи, вкл. ортопедичен матрак, който бил пренесен от ЗО „К.“ едва на 08.02.2021 г.

От заповед № 1-1697/20.05.2021 г., издадена от главен директор на ГД „ИН“ /л.10/ се установява, че л.св. И. П. С. постъпва в Затвора [населено място] на 11.06.2018 г. От постъпването си в затвора е бил разпределян в различни групи, както следва: 12-та група /от 16.06.2018 г. до 29.06.2018 г./; в 7-ма група /от 29.08.2018 г. до 11.02.2020 г./ и в 5-та група /от 11.02.2020 г. до 07.04.2020 г./. Със заповед № 8/03.04.2020 г. на

началника на Затвора [населено място], С. е преместен в ЗОЗТ „К.“, считано от 07.04.2020 г., където пребивава до 31.12.2020 г. В ЗО „К.“ е настаняван във всички групи на корпуса на общежитието, но поради нетърпимост и несъвместимост с останалите затворници често е бил изолиран в самостоятелно помещение. Със заповед № 1/05.01.2021 г. на началника на Затвора [населено място], на осн. чл.60 ЗИНЗС, С. е настанен в отделение за лишени от свобода в висока степен на обществена опасност, страдащи от психически разстройства, с оглед тяхната безопасност, на територията на СБАЛЛС при затвора [населено място], действието на която е удължено на осн. чл.60 ЗИНЗС, вр. с чл.38 от ППЗИНЗС.

По т.2 от исковата молба касаеща периода от 11.06.2018 г. – 07.04.2020 г., през който ищецът бил настанен в Затвора – [населено място], в спалното помещение, което било пълно с дървеници, хлебарки и мухъл:

Представени са докладни записки от ИСДВР на 8-ма, 13-та и 7-ма група на Затвора [населено място]. Предвид посочената в заповед № 1-1697/20.05.2021 г. информация за групите, в които е бил настаняван ищеца, а именно: 5-та, 7-ма и 12-та, релевантна е информацията, изложена в докладна записка от ИСДВР -7-ма група.

В докладна записка, изготвена от ИСДВР -7-ма група /л.75/ е посочено, че при постъпването си в Затвора – [населено място], С. бил разпределен в 8-ма група /приемно отделение, в периода от 11.06.2018 г. до 28.06.2021 г./. На 29.06.2018 г., л.св. бил разпределен в 7-ма група, където пребивавал до 03.04.2020 г. Посочено е, че територията на 7-ма група се състои от 19 спални помещения, включващи собствени санитарни възли. Посочено е, че спалните помещения се почистват и хигиенизират от л.св., настанени в тях, съгласно чл.176 ППЗИНЗС, а общите части и коридорите се поддържат от л.св. по график, назначени със заповед. Във връзка с подобряване на хигиената, веднъж в месеца се изтупват одеялата и олекотените завивки, а минимум еднократно ежедневно се хигиенизират спалните помещения с налични препарати, които се раздават всеки месец, като е посочено, че има възможност и да се закупуват препарати от магазина на затвора. По отношение на дезинсекцията на помещенията, в докладната записка е посочено, че съгласно сключен договор с фирма „ДДД-1“ ООД, действащ по време на пребиваването на л.св. С., редовно са извършвани дезинсекции и дератизации на всички групи, канцеларии, складове и сервизни помещения, СБАЛЛС и кухненски бокс. Обърнато е внимание, че по отношение на третирането с препарати срещу вредители в спалните помещения, не всички л.св. допускат служителите на фирмата – изпълнител да извършват третирането.

Представени са протоколи за извършени услуги в процесния период от „ДДД-1“ ООД /от л.127-л.145/, видно от които помещенията в затвора [населено място] са третирани срещу хлебарки и дървеници на 28.05.2018 г., 26.07.2018 г., 01.10.2018 г., 28.11.2018 г., 30.01.2019 г., 28.03.2019 г., 29.05.2019 г., 30.07.2019 г., 19.08.2019 г., 02.09.2019 г., 09.09.2019 г., 05.11.2019 г., 30.01.2020 г., 30.03.2020 г., 20.05.2020 г.

По т.3 от исковата молба, касаеща периода от 08.04.2020 г. - 31.12.2020 г., през който ищецът бил настанен в Т. „К.“, където нямал постоянен достъп до течаща вода /режим на водата/, а в спалните помещения имало дървеници, хлебарки и мухъл:

В докладна записка от ИСДВР на 1-ва, 2-ра и 3-та групи в ЗО „К.“ е посочено, че л.св. И. С. е преведен на територията на ЗО „К.“ на 03.04.2020 г. Първоначално бил настанен в 3-та група, Първо спално помещение, за да се адаптира, но поради възникнал конфликт на 28.04.2020 г. бил преместен в 4-та група, Второ спално помещение. На 30.12.2020 г., поради системно нарушаване на ЗИНЗС и ППЗИНЗС, С.

бил преместен в 3-та група, Второ спално помещение. Посочено е, че на територията на ЗО „К.“ всяко спално помещение разполага със собствен санитарен възел – тоалетна и баня отделно. Посочено е, че на 31.12.2020 г., л.св. С. бил преведен от ЗОЗТ „К.“ в Затвора – [населено място], поради несъвместимост с останалите л.св. по време на пребиваването му във всички групи в корпуса.

По т.1 от исковата молба, касаеща периода, в който л.св. С. бил настанен в болницата към СЦЗ бил, като за времето от 05.01.2021 г до 01.05.2021 г. бил лишен от лавка всеки вторник и четвъртък, не му давали дезинфектанти, предпазни маски и принадлежности за почистване (метла, кофа, лопата.

В докладна записка от д-р Е. А. – лекар ординатор в ЗОЗТ „К.“ /л.84/ е посочено, че л.св. И. С. е с влошено здравословно състояние, вследствие на нанесени му поредица от побои, последния от които на 30.12.2020 г. Посочено е, че С. е с диагноза „Смесено личностово разстройство. Уточнено е, че диагнозата е поставена след лечение в Психиатрична клиника на ВМА след опит за самоубийство със свръх доза, като е посочено, че до момента на справка, лицето е на заместителна терапия с Клонарекс по 1 таблетка дневно. В справка е посочено, че С. е преживял черепно-мозъчна травма, както и други фрактури на крайниците след побои и катастрофи. Страда от Холецистекомия (отстраняване на жлъчен мехур), Хепатит „С“ и Наркомания. От пристигането му в ЗОЗТ „К., С. бил с влошено психично състояние, изразяващо се в чести прояви на вербална агресия спрямо другите л. св. И трудно контролиране на гнева. Същият бил в конфликт с лишените от свобода от всички групи, като често се стигало и до физическа саморазправа. Посочено е, че С. няколко пъти обявявал гладна стачка и е правел опити за самонараняване. На 30.12.2020 г. му бил нанесен побой от други л.с.в още в първите 10 минути от настаняването му в групата. По изложените причини, д-р А. предложил на началника на Затвора – [населено място] С. да бъде настанен в М. към СБАЛЛС С. за наблюдение и лечение. Видно съдържанието на молба от 23.12.2020 г., подадена от С. до началника на ОЗ „К.“ /л.85/, същият е пожелал да бъде преместен в изолатор, поради опасения, че ще има проблеми с трима л.св., срещу които е завел дело за клевета.

Видно от Докладна записка от 30.12.2020 г. /л.86 - гръб/, л.св. С. е преместен от 2-ра в 3-та група.

Със заповед № 01-05.01.2021 г. на началника на затвора – [населено място] /л.87/, във връзка с докладна записка от ИСДВР № 1567/31.12.2020 г., съгласувано с д-р А., на осн. чл.60 ЗИНЗС, е наредено л.св. С. да бъде настанен в Отделението за лишени от свобода с висока степен на опасност, страдащи от наркомания, психически разстройства или уязвими лица с оглед тяхната безопасност на територията на СБАЛЛС към Затвора [населено място].

В Заповед № 1-338/30.10.2017 г. на началника на Затвора [населено място] е посочено, че в сградата на СБАЛЛС се обособяват отделения на IV етаж за лишени от свобода с висока степен на опасност, страдащи от алкохолизъм или наркомания, с проблемно поведение, психиатрични или психологични отклонения или уязвими лица с оглед на тяхната безопасност.

От представената по делото медицинска документация /л.90 и сл./ се установява, че л. св. С. бил заведен от ЗО „К.“ в СБАЛЛС – С. на 31.12.2020 г. При извършения преглед е установило, че пострадалият е с контузия на гръдния кош и коремна и разкъсноконтузна рана в тилната област, хематом на лявото око. Установява се, че л.св. С. е насочен за консултация към М. – МВР, където му е извършена Компютърна

томография на главата. След прегледите е назначена медикаментозна терапия и С. е върнат за лечение в хирургичното отделение на СБАЛЛС – С., където е бил хоспитализиран от 31.12.2020 г. до 11.01.2021 г. Посочено е, че е изписан без оплаквания и в добро общо състояние.

В Епикриза, изготвена от директора на Хирургичен сектор при СБАЛЛС /л.96/ е видно, че на ищецът е приет за лечение със съчетана травма след нанесен побой, проведено е медикаментозно лечение, след получени негативни резултати от проведеното образно изследване. Пациентът е изписан в добро общо състояние без оплаквания на 11.01.2021 г.

В докладна записки, изготвена от ИСДВР – 4-та група на Затвора С. /л.97/ е посочено, че л.св. И. С. е пребивавал в СБАЛЛС от 01.01.2021 г. до 05.03.2021 г. в „Център за медико-социална интензивна грижа“ – 4-та група на СБАЛЛС. Посочено е, че спалните помещения в СБАЛЛС са оборудвани с необходимите за пребиваване легла, маса, столове, шкафове и мивка. Притокът на естествена светлина и проветряване е неограничен, тъй като спалните помещения разполагат със самостоятелни прозорци, отоплението е на Т. и парова централа, помещението е електроснабдено. Посочено е, че на л.св. са предоставяни препарати за почистване на помещенията и за спазване на лична хигиена, в т. ч. – сапун, прах за пране, белина и други препарати. На следващо място е посочено, че храненето в СБАЛЛС се осъществява в кухня със столова за л.св. по график. Само лежащо болните се хранели в болничните стаи. Посочено е, че всеки л.св. има ежедневен достъп до затворническата лавка и веднъж месечно до ползване на пералня. По отношение на дезинсекцията и дератизацията е посочено, че същите се извършвали по утвърден график, както и че л.св. имат възможност да се сдобият с препарати срещу инсекти от близките си по надлежния ред. В периода на престой на л.св. С. в СБАЛЛС, същият е бил настанен на 4-ти етаж, спално помещение 4 и спално помещение 6 в Центъра за медико-социални грижи.

По делото е представено разпореждане относно храненето на хоспитализираните в СБАЛЛС – С. /л.106/, видно от което същото се е осъществява на три смени, като вечерята се осъществява в диапазона от 17:00 ч. до 18:00 ч. За пациентите на „Център за медико-социална интензивна грижа“, вечеря се е предлагала между 17:20 ч. и 17:40 ч.

В справка, относно техническото състояние на асансьора в СБАЛЛС за периода от 01.01.2021 г. до 05.03.2021 г. /л.107/, е посочено, че в края на м. декември, след възникнал инцидент, кабината на асансьора излязла от релсовия път и настъпили трайни деформации. Аварията е описана като много сериозна, поради което асансьорът не е бил в експлоатация в периода от 01.01.2021 г. до 05.03.2021 г.

В представената медицинска справка, рег. № 814/31.05.2022 г. /л.80/, изготвена от д-р Е. А. – лекар ординатор в ЗОЗТ „К.“, е посочено, че л.св. С. ежедневно е посещавал лекарския кабинет с оплаквания от силно главоболие, болки в ставите и кръста, за което е получавал аналгетици, антиконвулсивни медикаменти, препоръчани от психиатър „Невротоп“, „Конвулекс“ и „Клонарекс“, Троксевазин и Троксерутин за проблемите с крайниците.

От представената по делото електронна разпечатка на разходите, направени

от л.св. С. в лавката към СБАЛПС при Затвора – [населено място] /л.202-л.208/ е видно, че през процесния период от 05.01.2021 г. до 01.05.2021 г., ищецът е направил 70 покупки, като същите са правени ежедневно или през кратък период от време /през ден, включително във вторник и четвъртък/, видно от датите на осъществяването им, на обща стойност 1281.12 лв.

Представения Здравен картон на ищеца и медицинска документация /от л.219 до л.236/ касаят период, извън процесния, поради което са ирелевантни за правилното решаване на правния спор.

По делото са разпитани свидетелите И. В. И., Р. Й. и М. И. Е..

Разпитан, св. И. споделя, че бил в затворническата болница преди три години. Не помни точна дата, но познава ищеца С. и твърди, че е бил в болницата. Спомня си, че в затворническата болница имало хлебарки и дървеници. Тогава било „Ковид време“, а за периода в който бил там от 6 месеца не са му дали нито веднъж дезинфектант. Споделя, че С. бил за малко там. Заедно с ищеца били 1 – 2 месеца. Нямамо никакви дезинфектанти през този период. Споделя, че неприятно било наличието на много дървеници, хлебарки, от които не можело да се спи по цяла нощ. Споделя, че един път в седмицата дезинфектанти се давали на отговорник, а на тях само обикновени сапуни им давали. Дезинфектантите ги ползвало длъжностно лице. Твърди, че бил в стая със С.. Първо били двамата, после станали четири човека. Стаята била 3 на 2 метра – на 6 кв.м се побирали четири легла. Във връзка с Ковид пандемията не им давали никакви средства. В стаята нямамо прозорец. Имало два метра желязо, решетки от вътрешната страна на прозорец. Имало прозорец, но нямамо достъп до него, защото имало решетки. Спомня си, че служителите минавали на дезинфекция като давали на ищеца една туба с дезинфектант и той си чистел неговата килия. В коридора не се чистело. Повърхности като под, стени също не били почиствани. Не минавали санитарии. Препарати предоставяли на отговорника, който също е лишен от свобода, а той ги ползвал за неговата стая. Споделя, че за периода от 6 месеца, когато бил там на този, на когото му давали препарат чистел от време на време коридора, а трябвало да го чисти сутрин и вечер. Чистел го един или два пъти в седмицата. Един път седмично. Стаите ги чистели с лични препарати, шампоани, дори метла нямамо.

Разпитан св. Й. споделя, че в периода от 01.06.2018-07.04.2020г. пребивавал в Затвора – [населено място] в 7 група, в 16-та спалня. Спомня си, че в този период имало проблем с дървеници, хлебарки, паяци и мухъл, тъй като имало влага в някои помещения. Споделя, че затворническата администрация постоянно вземала мерки. Споделя, че дървениците изчезвали след пръскане, но липсата на хигиена у самите хора, които нямат хигиенни навици, карало дървениците да се връщат и си ставало същото в спалните помещения. Твърди, че лошата хигиена идва от затворниците. От администрацията осигурявали пръскане срещу вредители през две седмици. Преди си спомня, че се пръскало по-рядко - през месец – два. Давали им материали за поддържане на хигиена - кофи, метли, парцали. Твърди, че ако човек поиска препарат за чистене, ще му се даде каквото поиска. Твърди, че през периода на Ковид пандемията администрацията осигурявала маски и дезинфектанти. Дезинфекцията се извършвала смесено – от тях се давали материали, а

останалото е от лишените от свобода. Относно осигуряването на материали споделя, че който желае да чисти, може да си осигури материали, за да е чисто.

Разпитан, св. Е. споделя, че от месец 04.2020 до края на 2020 г. е пребивавал в ЗО „К.“. Не си спомня дали в този период е бил с ищеца, но е бил в ЗО „К.“ и твърди, че може да опише условията в ЗО „К.“ – битови, хигиена, почистване, дезинфекция. Споделя, че банята била в килията. Условия били добри. Имало по някоя хлебарка. За почистването споделя, че идвала външна фирма и пръскали с някакъв препарат. Обработвали площите за инсектициди за хлебарки и дървеници. Не знае през какъв период пръскали, но през някакво време обработвали с препарати. Споделя, че бил в ЗО „К.“ и твърди, че им давали предпазни мерки и дезинфектанти. Вода имало сутрин около 8 часа, когато излизал на работа – имало топла вода и вечер като се прибирал към 16:30 часа имало, и към 17:30 часа имало топла вода. Спомня си, че към 22:30 ч. спирали топлата вода. Споделя, че на неговия креват нямало дървеници, но не знае другите как са си поддържали леглата. Счита, че това си е лична отговорност. Споделя, че ходел на работа в събота и в неделя.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Подадените кумулативно съединени искове за присъждане на обезщетение са предявени от процесуално легитимирано лице, което твърди, че в периодите от 11.06.2018 г. -07.04.2020 г., от 08.04.2020 г. -31.12.2020 г. и от 05.01.2021 г. -01.05.2021 г., по време на изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ претърпял неимуществени вреди в резултат на незаконосъобразни бездействия на длъжностни лица от администрацията на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" - юридическо лице към Министерство на правосъдието, с териториални структури, включващи затворите и областните служби "Изпълнение на наказанията" - чл.12, ал.3 ЗИНЗС. Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" осъществява прякото ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода, включително и върху дейността на Специализираната болница за активно лечение на лишените от свобода.

Съгласно чл.284, ал.1 ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл.3. Следователно, основателността на предявените кумулативно съединени искове предполага установяване на наличие на следните материалноправни предпоставки по отношение на всеки един от тях: 1) акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с които се нарушава чл.3 от ЗИНЗС; 2) настъпила неимуществена вреда в правната сфера на ищеца в резултат на нарушението; 3) неимуществената вреда се предполага до доказване на противното по силата на оборимата презумпция, въведена с чл.284, ал.5 от ЗИНЗС.

В чл.3, ал.1 ЗИНЗС се съдържа забрана осъдените да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Според втората алинея за нарушение на ал.1 се смята и поставянето в неблагоприятни

условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, изразяващи се в липса на достатъчна жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Отговорността на държавата за причинените вреди по чл.284, ал.1 от ЗИНЗС е обективна и освобождава ищеца от тежестта да доказва вина на конкретно длъжностно лице. Държавата отговаря за вредите, причинени от нейните органи или длъжностни лица при изпълнение на административната дейност, които са последица от незаконосъобразните им актове, действия или бездействия, без значение дали са виновно причинени.

Предмет на разглежданата искова претенция е обезщетяване на претърпени И. П. С. неимуществени вреди – страдание, унижение, страх от увреждане на здравето като последица от проявите форми на нарушения на чл.3 от ЗИНЗС вр. с чл.3 КЗПЧОС: - липса на медицински специалисти и лоши хигиенно-битови условия в следните помещения към ГД „ИН“ за следните периоди:

1. В болницата към СЦЗ бил настанен на 31.12.2020 г., а периода, в който бил лишен от лавка бил всеки вторник и четвъртък от 05.01.2021 г. до 01.05.2021 г. За същия период твърди, че не му давали дезинфектанти, предпазни маски и принадлежности за почистване (метла, кофа, лопата), за което претендира обезщетение в размер на 40 000 лева;

2. В периода от 11.06.2018 г. – 07.04.2020 г., бил настанен в Затвора – [населено място], в спалното помещение, което било пълно с дървеници, хлебарки и мухъл. За този период, ищецът предявява иск за обезщетение в размер на 60 000 лв.;

3. За периода от 08.04.2020 г. - 31.12.2020 г. е предявил иск за обезщетение в размер на 45 000 лева, настъпили по време на престоя му в Т. – К., вследствие от непостоянен достъп до вода /режим на водата/, наличие на дървеници, хлебарки и мухъл.

В чл. 3 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи е прокламирано, че никой не може да бъде подлаган на мъчение, на жестоко, безчовечно или унижаващо отношение. По отношение на лицата, изтърпяващи наказание за извършени углавни престъпления, в националното законодателство това основно право е регламентирано с нормата на чл.3, ал.1 от ЗИНЗС, предвиждаща че осъдените не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко или нечовешко отношение. На това право на лишените от свобода съответства насрещното административно задължение, при изпълнение на наказанията да бъдат осигурени условия, обезпечаващи поддържането на физическото и психическото здраве и зачитане на правата и достойнството им (чл. 2, т. 3 от ЗИНЗС). „Нечовешкото“ или „унижаващо“ отношение предполага страдание или унижение, достигащи отвъд неизбежния елемент на страдание и унижение, свързан с дадена форма на легитимно третиране или наказание. Мерките за лишаване от свобода, според ЕСПЧ, могат често да съдържат такъв елемент, като държавата трябва да осигури на

лишеното от свобода лице условия, които са съвместими с уважението към човешкото достойнство, така че начинът и методът на изпълнение на мярката да не го подлагат на стрес и трудности с интензивност, която надминава неизбежното ниво на страданието, свързано със задържането.

1. За периода всеки вторник и четвъртък от 05.01.2021 г. до 01.05.2021 г., в който по време на престоя в СБАЛЛС към Затвора –гр. С. ищецът бил лишен от лавка, не му давали дезинфектанти, предпазни маски и принадлежности за почистване (метла, кофа, лопата), съдът приема за установено следното:

По възражението на ответната страна за произнасяне с влязло в сила решение по идентични искания на ищеца за същия период с решение № 28.02.2022 г., постановено по адм. дело № № 1625/2021 г. по описа на АССГ, 14-ти състав, съдът след направена служебна проверка установи, че действително е налице произнасяне за периода от 31.12.2020 г. до 08.02.2021 г., но по претенция за претърпени неимуществени вреди (понесени болки и страдания, предвид наличните заболявания на ищеца) от условията в помещението на Медико- социален център в СБАЛЛС към СЦЗ, възникнали от липса на маса и стол, на тоалетна, наличие на хлебарки и дървеници, липса на достатъчно светлина и ортопедичен матрак. Ето защо, независимо, че влязлото в сила решение касае същият период и същите страни, то е неотносимо към настоящия правен спор, поради различие в предмета на правния спор, а именно: вреди, причинени от липса на маса и стол, на тоалетна, наличие на хлебарки и дървеници, липса на достатъчно светлина и ортопедичен матрак в СБАЛЛС при затвора – [населено място], поради което счита възражението на ответника за неоснователно.

По отношение на първото твърдение, че всеки вторник и четвъртък в периода от 05.01.2021 г. до 01.05.2021 г. по време на престоя в СБАЛЛС към Затвора –гр. С. ищецът бил лишен от лавка, от приетата по делото електронна разпечатка на разходите, направени от л.св. С. в лавката към СБАЛЛС при Затвора – [населено място] /л.202-л.208/се установява, че през процесния период от 05.01.2021 г. до 01.05.2021 г., ищецът е направил 70 покупки, като същите са правени ежедневно или през кратък период от време /през ден, включително във вторник и четвъртък/, видно от датите на осъществяването им, на обща стойност 1281.12 лв. Горните доказателства не са оспорени от ищеца, поради което настоящият съдебен състав достига до извод, че оплакването по този пункт от т.1 е неоснователно като недоказано.

По отношение на твърдението, че на ищеца не му предоставяли дезинфектанти, предпазни маски и принадлежности за почистване (метла, кофа, лопата), съдът счита същите за недоказани. Показанията на св. И., който е бил в СБАЛЛС през процесния период, са противоречиви и непоследователни. От една страна излага твърдения, че служителите на ответника не им предоставяли дезинфектанти, а малко след това твърди, че „служителите минавали на дезинфекция като давали по една туба с дезинфектант“, противоречиви са и твърденията за почистването на коридора. В началото на разпита излага твърдения, че коридорът не се почиствал, а малко след това, че бил почистван един-два пъти или веднъж седмично. Ето защо, съдът не кредитира тези свидетелски показания като установяващи твърдените незаконосъобразни бездействия. Отделно от горното, по делото не

бяха представени доказателства, от които да е видно, че ищецът е поискал предоставяне на предпазни маски и принадлежности за почистване (метла, кофа, лопата), които да са му били отказани. Липсват и такива твърдения в исковата молба. Воден от горните установявания, съдът следва да остави без уважение исковата молба по т.1, като недоказана в този пункт.

2. За периода от 11.06.2018 г. – 07.04.2020 г., през който ищецът бил настанен в Затвора – [населено място] и оплакванията, че в спалното помещение било пълно с дървеници, хлебарки и мухъл, съдът приема за установено следното:

От представените протоколи за извършени услуги в процесния период от „ДДД-1“ ООД /от л.127-л.145/ е видно, че помещенията в Затвора [населено място] са третирани срещу хлебарки и дървеници на 28.05.2018 г., 26.07.2018 г., 01.10.2018 г., 28.11.2018 г., 30.01.2019 г., 28.03.2019 г., 29.05.2019 г., 30.07.2019 г., 19.08.2019 г., ., 02.09.2019 г., 09.09.2019 г., 05.11.2019 г., 30.01.2020 г., 30.03.2020 г., 20.05.2020 г. Приема за доказано като неоспорено от ищеца, че във връзка с подобряване на хигиената, веднъж в месеца през процесния период са се изтрупвали одеялата и олекотените завивки, а минимум еднократно ежедневно е следвало да се хигиенизират спалните помещения с налични препарати от л.св., които са получавали всеки месец препарати, но и са имали възможност да закупуват препарати от магазина на затвора. Горните установявания се потвърждават и от св. Р. Й., който е пребивавал в Затвора – [населено място] в 7 група (в която е бил и ищецът) в периода от 01.06.2018-07.04.2020 г., който споделя, че действително е имало проблем с наличието на дървеници, хлебарки, паяци и мухъл, но затворническата администрация постоянно вземала мерки. В тази връзка заявява, че от администрацията осигурявали пръскане срещу вредители през две седмици. Свидетелят Й. споделя, че дървениците изчезвали след пръскане, но липсата на хигиена у самите хора – л.св., които нямат хигиенни навици, била причината дървениците да се връщат. Свидетелят твърди, че на л. св. давали материали за поддържане на хигиена - кофи, метли, парцали, но отговорността за тяхното използване и поддържането на хигиена в спалните помещения била на л. св. Съдът кредитира свидетелските показания на св. Й. като последователни, непротиворечиви и съответстващи на представените по делото писмени доказателства. От горното се установява по категоричен начин, че не е налице бездействие от страна на ответника, поради което съдът счита исковата претенция и по т.2 за неоснователна като недоказана.

3. За периода от 08.04.2020 г. - 31.12.2020 г., по време на престоя на ищеца в Т. – К., в който период твърди, че имало непостоянен достъп до вода /режим на водата/, наличие на дървеници, хлебарки и мухъл, съдът приема за установено следното:

За условията в ЗО „К.“, от разпита на св. Е., пребивавал там от месец 04.2020 до края на 2020 г. се установява, че имало бани в килиите. Условия били добри. Имало по някоя хлебарка, но идвала външна фирма, служителите на която пръскали с препарат. Свидетелят твърди, че се обработвали площите за инсектициди - за хлебарки и дървеници. За водата споделя, че имало сутрин около 8 часа, когато излизал на работа – имало топла вода и вечер като се прибирал към 16:30 часа, и към 17:30 часа, но спирали топлата вода към 22:30 ч. По отношение на наличието на и

инсектициди твърди, че на неговия креват нямало дървеници и счита, че наличието или липсата им е въпрос на лична отговорност на л.св. Съдът кредитира свидетелските показания на свидетеля Е. като непротиворечиви и съответстващи на събраните по делото доказателства. Същите съвпадат с твърденията на ответника и са неоспорени от ищеца.

Разпоредбата на чл. 20, ал. 3 от ППЗИНЗС предвижда, че на лишените от свобода се осигурява постоянен достъп до санитарен възел и течаща вода, без да е конкретизирано дали тази вода трябва да е топла или студена. В заведенията от закрит тип и арестите в затворите ползването на санитарен възел и течаща вода се осъществява в спалните помещения. В случая това изискване е изпълнено, като по делото е безспорно установено, че в спалните помещения на ЗО „К.“ е налице санитарен възел с течаща вода, поради което независимо, че е имало режим на топлата вода, каквато все пак е имало ежедневно в определени часови диапазони, то е изпълнено задължението от страна на ответника за постоянно течаща вода /дори и студена/. От горното се установява по категоричен начин, че не е налице бездействие от страна на ответника, поради което съдът счита исковата претенция и по т.3 за неоснователна като недоказана.

С оглед гореизложеното и от приетите по делото доказателства не се установи, че през процесните периоди администрацията на ГД „ИН“ е бездействала по отношение на изискването за осигуряване на нормални условия, като не е предприела действия срещу наличието на хлебарки, дървеници, постоянен достъп до течаща вода и лавка. Следователно недоказани са твърденията за допуснати от ответника нарушения на чл. 3 ЗИНЗС, изразяващи се в бездействие по отношение на задължението му за осигуряване на необходимия минимум от санитарно-битови условия, от което бездействие да е последвало уронване на човешкото достойнство на ищеца или пораждаше чувство на страх у него, незащитеност или малоценност. Липсват доказателства за подобни оплаквания и по време на визираните периоди. Действително, съгласно чл. 284, ал.5 от ЗИНЗС настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното, но единствено при наличието на нарушение на някоя от посочените в чл.3 от ЗИНЗС хипотези, каквото в случая не бе установено въз основа на приетите по делото писмени и гласни доказателства.

По гореизложените съображения съдът приема, че в случая не са установени твърдените незаконосъобразни бездействия на ответника, поради което и исковете за обезщетения за неимуществени вреди на обща стойност от 145 000 лева, за периодите от 11.06.2018 г. -07.04.2020 г., от 08.04.2020 г. -31.12.2020 г. и от 05.01.2020 г. до 01.05.2021 г., следва да се отхвърлят като неоснователни.

Съгласно чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС, когато искът бъде отхвърлен изцяло, съдът осъжда ищеца да заплати разноските по производството. От анализа на цитираната норма следва извод, че в производството по чл. 284 и сл. от ЗИНЗС, в хипотезата на изцяло отхвърлен иск, ищецът дължи разноските, свързани с производството - за държавни такси, експертизи и т. н., но не и за адвокатски и юрисконсултски възнаграждения. Ето защо искането на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е

неоснователно.

Воден от горното Административен съд София – град, Първо отделение, 6-ти състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от И. П. С., ЕГН [ЕГН], иск срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди, в размер на 40 000 лв., поради ограничен достъп до лавка, непредоставяне на дезинфектанти, предпазни маски и принадлежности за почистване (метла, кофа, лопата) в Специализираната болница по активно лечение на лишени от свобода при Затвора – [населено място], в периода от 05.01.2021 г. до 01.05.2021 г.

ОТХВЪРЛЯ предявения от И. П. С., ЕГН [ЕГН], иск срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди, в размер на 60 000 лв., поради бездействие на ответника за отстраняване дървеници, хлебарки и мухъл в спалните помещения на Затвора – [населено място], в периода от 11.06.2018 г. – 07.04.2020 г.

ОТХВЪРЛЯ предявения от И. П. С., ЕГН [ЕГН], иск срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди, в размер на 45 000 лв., поради бездействие на ответника за отстраняване дървеници, хлебарки и мухъл и непостоянен достъп до вода /режим на водата/ в Т. – К., в периода от 08.04.2020 г. - 31.12.2020 г.

Решението може да бъде обжалвано пред тричленен състав на Административен съд София – град, в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: